

9.1.2014

MUISTIO

PORONHOITOALUEEN SUURPETONEUVOTTELUKUNTA

Kokous nro 3

Aika: 9.1.2015 klo 12:00

Paikka: Lapin liitto, Hallituskatu 20 B Rovaniemi, 4. krs nuijamies neuvotteluhuone

Osallistujat:

Markus Lohi	Lapin liitto, puheenjohtaja
Juhani Keinänen	Lapin liitto, varapuheenjohtaja
Eeva Heikkinen	Kainuun ELY-keskus
Hannu Heikkinen	Kainuun liitto
Risto M. Ruuska	Lapin aluehallintovirasto
Päivi Kainulainen	Lapin ELY-keskus
Taina Kojola	Lapin ELY-keskus
Sari Sivula	Lapin luonnonsuojelupiiri
Kaija Kinnunen	Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MMTK ry
Pirjo Ilvesviita	Metsähallitus
Vesa Teivaanmäki	Oulun (Kainuun ja Koillismaan) poliisilaitos, Pudasjärven poliisiasema
Anne Ollila	Paliskuntain yhdistys
Hannu Ranta	Paliskuntain yhdistys, Näkkälän paliskunta
Mika Käsmä	Paliskuntain yhdistys, Taivalkosken paliskunta
Pentti Kauppi	Paliskuntain yhdistys, Sattasniemen paliskunta
Ossi Hyvönen	Peräpohjolan ja Lapin poliisilaitos
Jorma Pessa	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Ismo Karhu	Pohjois-Pohjanmaan liitto
Tuomas Kallio	Pohjois-Pohjanmaan liitto
Jussi-Pekka Tanninen	Rajavartiolaitos, Lapin rajavartiosto
Asko Keski-Nisula	Riistakeskus, alueelliset neuvottelukunnat Kainuu
Erkki Huhta	Riistakeskus, alueelliset neuvottelukunnat Lappi
Risto Hanhineva	Riistakeskus, alueelliset neuvottelukunnat Oulu
Heikki Palto	Saamelaiskäräjät
Timo A. Säkkinen	Suomen Metsästäjäliitto
Harri Norberg	Suomen riistakeskus
Muut	
Lassi Kontiosalo	Lapin liitto, sihteeri
Matti Särkelä	Paliskuntain yhdistys (puheenvuoro §:n 4 ja 5 Klo (12–12:45)

1§ Kokouksen avaus ja läsnäolijoiden toteaminen

Puheenjohtaja Lohi avasi kokouksen klo: 12:05. Todettiin läsnäolijat ks. sivu 1.

2§ Asialistan hyväksyminen kokouksen työjärjestykseksi

Asialista hyväksyttiin kokouksen työjärjestykseksi seuraavin lisäyksiin;

- Paliskuntain yhdistykseltä (M. Särkelä) pyydetty puheenvuorot §:n 4 ja 5 kuullaan aikatauluista johtuen yhdistettynä.
- Ajankohtainen petovahinkokatsaus vuoden 2014 osalta kuullaan omana kohtanaan uutena pykälänä 7. Harri Norberg esittelee katsauksen.
- §:ssä 8 *Muut asiat*, kuullaan tilannekatsaus ahman hoitosuunnitelman osalta, käsitellään toimintasuunnitelma 2015, käsitellään tiedotteen antamista ahma asetuksen kiirehtimisestä, sekä pakkotilan lainsäädäntömuutoksesta. Keskustellaan poronhoitoalueen supistamisesta ja käsitellään Asko Keski-Nisulan esitystä karhun kevätmetsästyksen sallimisesta Lapissa.

3§ 13.1.2014 kokouksen muistion hyväksyminen

13.1.2014 pidetyn kokouksen muistio hyväksyttiin.

4§ Ennaltaehkäisevät petojen poistot ja Pakkotila

Suurpetojen määrää rajoitetaan ensisijaisesti metsästyskiintiöillä. Lisäksi riistakeskus voi myöntää vahinkoperusteisia poikkeuslupia esimerkiksi karhulle. Käytäntö on sinällään suhteellisen toimiva ja kehittynyt, sekä nopeutunut viimeisten vuosien aikana. On kuitenkin tilanteita, jolloin vahinkoja tapahtuu ja poikkeuslupaa ei esimerkiksi pyhistä tai loma-ajoista johtuen saada täytäntöön. Lisäksi on tilanteita jolloin peto on tokassa tai esimerkiksi aitauksen sisällä raatelemassa poroja. Tällöin poikkeusluvan odottaminen aiheuttaa pahimmillaan erittäin merkittäviä omaisuusvahinkoja. Metsästyslainsäädäntö mahdollistaa karhun, suden ja ilveksen rauhoituksesta poikkeamisen, kun omaisuudelle on aiheutumassa erityisen merkittävä vahinko. Suurpedon rauhoituksesta voi poiketa niin sanotussa pakkotilassa. Käytännössä pakkotilaa ei tällä hetkellä käytetä johtuen mm. raskaasta esitutkimamenettelystä.

Suurpetoneuvottelukunta on kokouksessaan 25.11.2013 keskustellut, että protokassa oleva peto pitäisi voida poistaa jo ennen kuin vahinkoja tapahtuu. Ennaltaehkäiseviä poisoja varten tulisi luoda normisto, joka mahdollistaisi toiminnan.

Esitys: Neuvottelukunta päättää mahdollisista jatkotoimenpiteistä, sekä keskustelee tarvittavista lakimuutoksista, jotka mahdollistaisivat pakkotilan käytön määrätyissä olosuhteissa.

§:n 4 johdantona kuultiin Matti Särkelän alustuspuheenvuoro pakkotila-aiheeseen.

- Särkelä toi esille tarpeen pakkotila lainsäädännön selkeyttämisestä.
- Pakkotilaa ei käytännössä toteuteta poronhoitotyössä, johtuen automaattisesta törkeän metsästysrikoksen epäilystä.
- Esitutkimamenettelyä pidetään kohtuuttomana.
- Särkelän mukaan poronhoitajat ovat periaatteessa tietoisia mahdollisuudesta käyttää pakkotilaa, mutta käytännössä sen soveltaminen ei nykyllä lainsäädännön tulkintojen mukaan ole mahdollista.
- Edellytyksenä pakkotilan käytölle tulisi laatia selkeät ohjeet milloin ja missä tilanteissa pakkotilaan voidaan turvautua omaisuuden suojaamiseksi.

Päätös: Tehdään kannanotto, joka osoitetaan MMM:lle liittyen pakkotilatulkinnan selvittämisen, sekä selkeyttämisen puolesta ja edellytetään asian kattavaa tiedottamista. Edellytetään selvityksessä tarkasteltavan mm. sitä, voidaanko tulkintamuutoksilla tulkinta linjaa muuttaa vai tarvitaanko lainsäädäntömuutos esim. tilanteissa, kun tarhassa tai tokassa tavataan verekseltään peto aiheuttamassa vahinkoja. Lisäksi edellytetään metsästyslain uudistamisen yhteydessä huomioidavan ja lisättävien tarvittavat pakkotilaan liittyvät täydentävät säädökset. Kannanotto muistion liitteenä I.

§:n 4 Keskusteluissa nousi esille mm. seuraavia asioita:

”Lain mukaan pedon tappaminen (pyyntiaikojen tai kiintiön ulkopuolella) on lähtökohtaisesti aina törkeä metsästysrikos. Tällöin tekijältä otetaan aseet pois ja tekijä joutuu kuulusteluihin. Selvyys pitäisi tulla tilanteisiin, jossa selkeästi on kyse pakkotilan käyttämisestä. Sudenhoitosuunnitelma auttaneeko vähän selkeyttämään tilannetta?”

”Sudenhoitosuunnitelman toimenpiteisiin tulisi kirjata, että selkeissä pakkotila tapauksissa tehtäisiin syyttämättä jättämispäätös. Hoitosuunnitelmassa mainittu tarve tietopakettista liittyen pakkotilaan pitää olla hyvin kirjoitettu.”

”Suurpetoneuvottelukunnan mahdollisessa lausunnossa tulee korostaa sudenhoitosuunnitelman luonnoksessa toimenpiteenä esitettyä tietopakettia pakkotilan käyttämisestä riittävän kattavaksi. Toinen taso voisi olla lainsäädännön muuttaminen siten, että esim. kun lammastarhassa peto tavataan verekseltään, niin tilannetta ei lähestyttäisi pakkotilana vaan poistaminen sallittaisiin uusien säädösten näissä tilanteissa.”

”Ohjeistus pakkotilan suhteen on poliisille ja syyttäjille turhan löysä. Meillä on olemassa lainsäädäntö jos ”tilanne on päällä”.

”Hoitosuunnitelmassa esitetty tietopaketin laatiminen on kannatettava-asia. Mahdollisesti asia vaatii lainsäädännön ja poliisitoiminnan täsmentämistä. Metsästyslain muutosten yhteydessä pitäisi käsitellä pakkotilan käyttö. Lakia tulisi muuttaa siten, että pedon tappaminen ei aina automaattisesti johtaisi tutkintamenettelyyn törkeän metsästys rikoksen lähtökohdasta.”

”Tarvitaan pakkotila-ohjeistuksen auki kirjoittaminen hoitosuunnitelmaan paremmin ja kattavammin. Lisäksi metsästyslain uudistuksen yhteydessä asia tulee ottaa esille. Viranomaisten ohjeistaminen ja tulkintojen linjaukset tulee tehdä selkeiksi.”

”Pakkotilaan liittyen on ilmeinen selvitystarve. Voitaisiin esittää selvityksen tekemistä MMM:lle.”

”Normiston selkeyttämistä ja tulkintaohjeita tarvitaan metsästyslain uudistamisen yhteydessä. Lainsäädännön tulee olla selkeä.”

5§

Suomen susikannan hoitosuunnitelma (Kommentti puheenvuoro Harri Norberg riistakeskus, Matti Särkelä Paliskuntain yhdistys)

Maa- ja metsätalousministeriö julkaisi lausunnoille suomen susikannan hoitosuunnitelman ASIALISTAN LIITE II 18.12.2014. Poronhoitoalueen osalta hoitosuunnitelma vastaa hyvin pitkälle voimassa olevaa suunnitelmaa. Poronhoitoalueen ulkopuolella uutena asiana halutaan sallia suden kannanhoidollinen metsästys. Samaan aikaan hoitosuunnitelman kanssa lausunnoille lähti ministeriön asetus suurimmasta sallitusta saalismäärästä poronhoitoalueen ulkopuolella ASIALISTAN LIITE III. Ministeriö esittää saalismääräksi enintään 29 sutta. Suomen susikanta on Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (RKTL) alustavien arvioiden mukaan vahvistunut merkittävästi viime vuodesta.

Esitys: Neuvottelukunta päättää mahdollisista kannanotoista ja niiden sisällöistä.

Lassi Kontiosalo ja Harri Norberg käyttivät alustuspuheenvuorot §:n 5 osalta.

Päätös: Neuvottelukunta päätti, että se antaa lausunnon luonnoksesta susikannan hoitosuunnitelmaksi. Sovittiin, että Kontiosalo valmistelee alla käytyjen evästysten perusteella luonnoksen, joka toimitetaan neuvottelukunnan jäsenille kommentoitavaksi ennen lausunnon lähettämistä mmm:lle. Lausunto muistion liitteenä II.

Kirjauksia käydystä keskustelusta;

”Lausuntoon tulisi lisätä maininta tavoitteesta liittyen susireviireiden tasaisempaan jakaantumiseen. Pitäisi keventää painetta poronhoitoaluetta vastaan toisin sanoin tasapuolisemmat reviirit.”

”Poronhoitoalueen etelärajalla, jossa kyse myös metsäpeurasta, pitäisi voida poistaa pikaisesti kokonaisia laumoja.”

”Hoitosuunnitelman luonnoksessa s.30 käsitellään kyseistä asiaa. Ajatus on suunnitelmassa.”

”Rktl:n mukaan susilaumoja on arvioiden mukaan 29–41. Hoitosuunnitelman mukaan 25 lisääntyvää paria täyttäisi suotuisan suojelun tason. Taso on siis jo saavutettu. Todennäköisesti tulevana talvena muodostuu 4-5 laumaa lisää. On perusteita sille, että kokonaisten laumojen poistaminen pitää voida ottaa käyttöön mahdollisimman pian.”

”Hoitosuunnitelman mukaan olisi jo perusteita laumojen poistamiseen tietyillä metsäpeura-alueilla.”

”Poronhoitoalueen suurpetoneuvottelukunnan tulisi nostaa lausunnossaan esille kysymyksenä, että olisiko syytä määrittää enimmäismäärä koko susipopulaatiolle tai laumalle?”

”Tavoitteena tulee olla susireviirien tasaisempi jakautuminen, siksi tulisi sallia poronhoitoalueen etelärajalla (metsäpeura-alue) susilaumojen poisto tarvittaessa.”

6§ Suurpetoneuvottelukunnan puheenjohtajuuden vaihtuminen

Pohjois-Suomen neuvottelukunta perusti 18.3.2013 poronhoitoalueen suurpetoneuvottelukunnan. Lapin, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun liittojen lisäksi mukana on laaja osanottajakunta eri intressitahojen edustajia. Neuvottelukunnan toimikausi kestää vuoden 2017 toukokuun loppuun saakka. Lapin liitto hoitaa puheenjohtajuutta 2013–2014. ASIALISTAN LIITE IV

Päätös: Kainuun liiton edustaja Hannu Heikkinen, esitti Pohjois -Pohjanmaan liiton edustajan Tuomas Kallion kannattamana, että Lapin liitto jatkaisi suurpetoneuvottelukunnan puheenjohtajuus toimikauttaan. Esitys hyväksyttiin yksimielisesti. Lisäksi yksimielisesti päätettiin, että nykyinen puheenjohtaja Markus Lohi jatkaa neuvottelukunnan puheenjohtajana.

7§ Petovahinkokatsaus vuoden 2014 osalta (Harri Norberg)

Päätös: Merkitään katsaus tiedoksi. (Katsaus muistion liitteenä III, päivitetty kokouksen jälkeen.)

8§ Muut asiat

- Lassi Kontiosalo kertoi lyhyesti kesäkuussa 2014 hyväksytyn Suomen ahmakannan hoitosuunnitelman sisällöstä.
- Päätettiin tehdä kannanotto, jossa kiirehditään ahman hoitosuunnitelmassa olevien toimenpiteiden (poistot ja siirrot) täytäntöönpanoa. Erityisesti ahman vahinkoperusteisen poistamisen edellyttämää asetusta suurimmasta sallitusta saalismäärästä. Lisäksi päätettiin, että kannanottoon yhdistetään esitys pakkotila- lainsäädännön selvittämisestä.
- Asko Keski-Nisula toi tiedoksi aloitteen karhun kevätpyynnin sallimiseen liittyen. Keski-Nisula esitti, että suurpetoneuvottelukunta tekisi periaatepäätöksen, joka tukisi hänen esittämää aloitetta. Suurpetoneuvottelukunta hyväksyi esityksen tukea aloitetta karhun kevätpyynnin sallimiseksi huomauttaen kuitenkin, että koirien kiinnipitoaika ei tule muuttua.
- Suurpetoneuvottelukunta hyväksyi toimintasuunnitelman 2015. Suunnitelmaan lisättiin seuraava kokousajankohta 11.5.2015. Toimintasuunnitelma pöytäkirjan liitteenä IV.
- Suurpetoneuvottelukunta ei nähnyt tarpeelliseksi käydä keskustelua liittyen julkisuudessa olleeseen keskusteluun poronhoitoalueen Etelärajan muuttamisesta.

9§ Seuraava kokous ja siinä käsiteltävät asiat

Seuraava kokous päätettiin pitää 11.5.2015 huomioiden kuitenkin mahdollinen päällekkäisyys julkisen riistakonsernin yhteisten strategiapäivien kanssa.

10§ Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja kiitti osallistujia ja päätti kokouksen klo 14:40

Muistion vakuudeksi

___/___2015

Lassi Kontiosalo (siht.)